

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Коліжак В.В.

аспірант,

*Національна академія державного управління
при Президентіві України*

НОВІ ПІДХОДИ ЩОДО КЛАСИФІКАЦІЇ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

Нераціональне й волонтаристське втручання людини у природу, значне посилення антропогенного навантаження на неї, насамперед завдяки демографічному вибуху, також підвищують ймовірність та посилюють «ціну» природних катаклізмів і катастроф. Зокрема, навіть у благополучній Європі кількість природних катаклізмів у період з 1998 до 2014 р. включно лише тричі опускалася нижче позначки 40. При цьому слід зазначити, що значна кількість жертв в Італії (20 098), Франції (19 490), Іспанії (15 090), Німеччині (9 355) у липні 2003 р. була обумовлена надзвичайно високою температурою повітря [1]. Необхідно наголосити, що і в Україні в період з 2003 до 2016 р. включно найбільшої шкоди у матеріальному вимірі завдали надзвичайні ситуації природного характеру (2008 р. – 4,720 млн. грн.) [2, с. 423].

Значні зміни відбулися і у соціально-політичному та економічному житті людства. Тривалі страйки авіадиспетчерів, залізничників, працівників житлово-комунальної сфери, вже не кажучи про масштабні терористичні акти, внутрішні заворушення та конфлікти не сприяють сталому розвитку людства. До цього додаються небезпечні хвороби, епідемії, пандемії, забруднення навколишнього середовища. Особливу небезпеку останнім часом несуть в собі конфлікти на етнічному, релігійному ґрунті, а також війни і збройні конфлікти, характер яких під впливом новітніх технологічних досягнень постійно змінюється. Відтак поняття «надзвичайна ситуація» (далі – НС) набуває нового змісту.

Ознайомлення з рядом нормативних та доктринальних джерел наукової інформації, в яких міститься визначення терміну «надзвичайна ситуація», дозволяє констатувати відсутність єдиних підходів у цьому питанні, так само як і в питаннях її класифікації [3, с. 19]. Це зумовлено тим, що крім радикальних трансформацій в сферах геополітики та світової економіки відбувається суттєве поширення нетрадиційних способів і методів ведення військово-політичного протистояння, посилюється забруднення довкілля, безвідповідальне використання природних й технічних ресурсів, геокліматична перебудова планети тощо.

Донедавна класифікація НС була офіційно затверджена на державному рівні у Законі України «Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру від 8 червня 2000 р.». Відповідно до ст. 7. Зазначеного Закону, залежно від характеру походження

подій, що можуть зумовити виникнення НС на території України, визначалися такі її види: техногенного та природного характеру [4]. Цей закон втратив чинність з прийняттям Кодексу цивільного захисту України (далі – Кодекс ЦЗ), який набрав юридичну силу 1 липня 2013 р., хоча з того часу до нього вже було внесено 3 поправки. В цьому документі згідно п. 2. ст. 5 вже з'явилися два нових види НС: соціальні та воєнні [5].

Поки що в національне законодавство ще не введено термін «складна надзвичайна ситуація», який вже понад 20 років активно використовується багатьма міжнародними організаціями. Зокрема, зі створенням в ООН у червні 1992 р. Міжвідомчого постійний комітет (The Inter-Agency Standing Committee (IASC) він перетворився на головний механізм координації зусиль усіх зацікавлених структур ООН, що опікуються гуманітарною допомогою а також став законодавцем в уточненні основних понять у цій сфері.

Останнім часом все частіше застосовується ще одне поняття – «складна політична надзвичайна ситуація», яка представляє собою комплекс соціальних, політичних та економічних причин, які спричинили руйнування державних структур, втрату легітимності та владних повноважень, порушення прав людини та, можливо, збройний конфлікт, що вимагає гуманітарного втручання [12]. Воно було введено з метою відокремити гуманітарні потреби, що викликані конфліктом, від нестабільності, причиною якої виступає природна катастрофа.

Кількість внутрішніх переміщених осіб внаслідок збройних конфліктів і організованого насильства на кінець 2013 р. у світі досягла рекордної позначки у 33,2 млн. осіб. Проте, за підсумками 2015 р. їхня кількість зросла до 40,8 млн. осіб, що є абсолютним рекордом [7]. Очевидно, що ці цифри за результатами 2016 р. будуть ще більшими.

Це цілком вписується у загальносвітову тенденцію інтенсифікації насильства. За даними лондонського Міжнародного інституту стратегічних досліджень, у 2008 р. в результаті 63 збройних конфліктів загинули 56 тис. осіб, у той час як вже у 2014 р. у 42 конфліктах загинули 180 тис. Відтак, кількість жертв зросла в 3 рази при зменшенні кількості конфліктів у 1,5 рази. Також у дослідженні наводяться дані за проміжні роки: в 2012 р. у 51 конфлікті загинуло 110 тис. осіб, у 2010 р. – 49 тис. загиблих у 55 конфліктах. Таким чином, очевидна загальна тенденція – поряд зі скороченням кількості збройних конфліктів вчені відзначають небувалу інтенсифікацію насильства

Список використаних джерел:

1. Poverty & Death: DISASTER MORTALITY 1996-2015 – [Електронний ресурс] – Режим доступу – http://cred.be/sites/default/files/CRED_Disaster_Mortality.pdf
2. Андреев С. О. Державні системи цивільного захисту: інституціональні засади та проблеми розвитку : монографія / С. О. Андреев ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. – Х. : Тім Пабліш Груп, 2017. – 432 с.
3. Андреев С. А. Теоретико-методологические подходы к классификации чрезвычайных ситуаций / С.А. Андреев // Вестник Воронежского института ГПС МЧС РФ. – 2015. – № 1. – С. 19–35.

4. Закон України Про захист населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру від 8 червня 2000 року N 1809-III – [Електронний ресурс]. – Режим доступу – <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1809-14/page>

5. Кодекс цивільного захисту України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5403-17/page>

6. World Health Organization – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <http://www.who.int/hac/about/definitions/en/>

7. Report of the Secretary-General. Strengthening of the coordination emergency humanitarian assistance of the UN. / Economic and Social Council Substantive session. New York, 24 July 2015 – 27 July 2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу. – <https://docs.unocha.org/sites/dms/Documents/A-71-82%20-%20E-2016-60%20-%20SG%20Report%20on%20Strengthening%20Coordination.pdf>

Куц Я.В.

здобувач,

Науковий керівник: Руденко О.М.

доктор наук з державного управління, доцент,

професор кафедри,

Чернігівський національний технологічний університет

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД СТАНОВЛЕННЯ І ФУНКЦІОНУВАННЯ ОБ'ЄДНАНЬ СПІВВЛАСНИКІВ БАГАТОКВАРТИРНИХ БУДИНКІВ

Проблема ефективної діяльності житлово-комунального господарства як однієї з найважливіших галузей національної економіки завжди була і є дуже актуальною, адже стан її вирішення може негативно впливати не лише на розвиток економіки країни а і викликати соціальне напруження в суспільстві. Одним із фінансово збалансованих підходів до модернізації галузі, саме житлового фонду, який би забезпечив її стале функціонування, стало створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (далі ОСББ).

Відповідно до українського законодавства, створення ОСББ відбувається на базі державного й комунального житлового фонду і є найбільш прогресивною формою управління житлом. Така форма організації управління житлом має значні переваги, що дозволяють підвищити рівень управління в житловій сфері, покращити утримання та стан житлового фонду країни.

Наявність системної кризи в житловій сфері країни, загальна потреба в розв'язанні невирішених проблем і задач реформування ЖКГ та створення і ефективного функціонування ОСББ обумовлюють необхідність дослідження теоретичних та практичних аспектів функціонування об'єднань та використання зарубіжного досвіду розвитку ОСББ.

ОСББ є порівняно новою організаційною формою суб'єктів господарювання в Україні, виникнення якої пов'язано, насамперед, із питаннями права власності на житло, управління та обслуговування житла. Саме ОСББ дозволяє власникам житла спільними зусиллями вирішувати